

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ, ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΡΗΓΑ ΠΑΛΑΜΗΔΗ 4, ΤΗΛ. 30.297 ||| ΙΔΡΥΤΗΣ: Κ. ΕΛΕΥΘΕΡΟΥΔΑΚΗΣ ||| ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΤΩΝ. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ||| ΣΑΒΒΑΤΟ 18 ΜΑΪΟΥ 1940

Εφήμερα

Νικόλα Μπερντιάεφ

ΦΕΙΔΙΑ, ΙΚΤΙΝΕ!

ΤΟ ΠΝΕΥΜΑ ΤΟΥ ΝΤΟΣΤΟΓΙΕΦΣΚΙ

ΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΩΤΙΑΔΗ

ΜΕΤΑΦΡ. ΤΟΥ κ. ΧΡ. ΜΑΡΚΕΤΗ

Υπάρχουν ώρες όπου — άλλοι-μονο — τίποτα απ' ό,τι μεταρσιώνει τον άνθρωπο δεν έχει πιά γι' αυτόν τη δύναμη να τον λυτρώσει από τη σκληρή κι' ανελέητη μοίρα του. Ούτε η τέχνη, ούτε το πνεύμα, μήτε κι' αυτή ακόμα η φιλοσοφία δεν μπορούν να του χαρίσουν την έξαρση του νου και της ψυχής, τη φυγή από μια άξενη τυχόν πραγματικότητα. Τις ώρες αυτές τα πάντα, μέσα μας και γύρω μας, θρηνούν. Κι' αυτό ακόμα το άνοιξιότιμο φως της μέρας χάνει τη μαγεία του, κι' αυτός ακόμα ο έρωτας τη μέθη του.

Οι ώρες αυτές — οι θλιβερές, οι μαύρες — άλλοτε, το πιο συχνά, έρχονται και θρηνιάζονται στο κατώφλι μιας άτυχης, μιας άποτυχημένης ζωής. Για τὰ μάτια, που ο πόνος κ' η συμφορά τὰ κάνει να θολώνουν με τὰ πιο πικρά δάκρυα, χάνονται και βασιλεύουν δ-λες οι όμορφες της γής. Τὰ στάχυα παύουν πια να βεργολυγούν στους κάμπους, τὰ κύματα να παιγνιδίζουν στα ειρηνικά άκρογιάλια, τὰ δάση να σκαρφαλώνουν στα βουνά. Οι άνατολές κ' οι δύσεις δε μαδούν πια γι' αυτά, στις θάλασσες και στα φαράγγια, τις βιολέτες τους και τὰ ρόδα τους. Κι' αυτές ακόμα οι άδρες στέκουται άνίκανες να φέρουν στα μέτωπα που σφράγισε ή συμφορά λίγη γαλήνη, λίγη δροσιά, λίγη ξεκούραση.

Μα κάποτε οι ώρες αυτές, σίφουνας, ξεσπούν άπάνω σε λαούς και έθνη — όταν τὸ μίσος στραγγάλισε, μέσα στην ανθρώπινη ψυχή, κάθε καλωσύνη. Όταν τὰ νεύατα — ή άνοιξη κ' ή έλπίδα του κόσμου — δίνουν την όρμη τους στα πιο άνομα έργα, στα έργα κείνα που ποτέ δε χάρισαν τίποτα καλό σ' άνθρωπο κανένα.

Σου είναι, τότε, άδύνατο πια είτε να ξεφυλλίσεις, όσο μακριά από σενα κι' αν ξέσπασαν οι κεραυνοί της καταιγίδας, τον τόμο των τραγουδιών του πιο αγαπημένου σου ποιητή, είτε να διαβάσεις τον πεζογράφο που λάτρευες και σε συγκλόνισε, είτε να ξεφύγεις, έχοντας οδηγό τον φιλόσοφο που προτιμάς, προς κόσμους πιό ότερο πνευματικούς, άληθινούς, βαθύτερους, αιώ-νιους.

Τὸ κάθε τι, σὰ γύρω σου αναβουίζει ή συμφωνία του κακόθ, χάνει τη γλυκειά γεύση του. Στέκεται άνίκανο να νανουρίσει τη ζωή σου, να ρίξει την καλόγνωμη σκιά του πάνω στους πόθους σου, να ντύσει τις έγκόσμιες άτέλειες κι' ασήμιες με τον πέπλο της όμορφιάς. Μιάν άλλη «άλήθεια», ή τ ρ ο - μ ε ρ ή α λ ή θ ε ι α, αυτή που τράφηκε και γιγαντώθηκε μέσα στα τέλματα του μίσους, όρθώνεται γυμνή, ά-σαρκη, πάνοπλη μπροστά σου. Δε γνώρισε ποτέ της ούτε τὸ έλεος, ούτε τον οίκτο. Δε δάκρυσε από συμπόνοια. Δεν άπλωσε ποτέ τὸ χέρι της για να γαϊδέψει τον πόνο. Δε γονάτισε να δέσει μια πληγή. Δεν κάθησε κοντά στην κούνια ενός βρέφους για να τὸ νανουρίσει. Δεν έσκυψε πάνω από τὸ κρεβάτι της άρρώστιας για να παρηγορήσει και να γιατρέψει. Δε γνώρισε ποτέ καμιά άνάσταση, παρά μονάχα τάφους. Τους σταθρούς των νεκροταφείων, που, σ' άτέλειωτες σειρές, μας φανερώνουν τὰ πλήθη κείνα των συναιθρώπων μας όπου, ή πιο φριχτή τρέλλα, δεν τ' άφησε να χαρουν, να ζήσουν και να πεθάνουν ειρηνικά.

Κι' όμως! τὸ καλλιτεχνικό έργο άψηφά, σαν έλαχε να είναι άριστούργημα, τὰ έργα αυτά της ανθρώπινης στενομυαλιάς και κακίας. Ζει μια δική του ζωή, όλοτελα ανεξάρτητη απ'

όποιοδήποτε τρομερό χτές ή τρομερότερο σήμερα. Ο Παρθενώνας — ή μοναδική αυτή νίκη του πνεύματος άπάνω στην ύλη — όρθώνεται, στον κατάξερο βράχο του, άτάραχος κι' άδιάφορος. Πι άν από ναός της Αθηνάς έγινε έκκλησιά της Παρθένας, τι άν, έπειτα, τὸ πρόσθεσαν ένα μινιρέ, τι άν, άργότερα, οι μπόμπες του Μοραζίνη άνατίναξαν τη στέγη του και σκόρπισαν πλήθος κολόνες του στη γή, τί, τέλος, άν οι άνθρωποι, στα σκοτεινά έργα του Άρη, τον μεταχειρίστηκαν για φρούριο και τὰ σπασμένα μάρμαρά του για ταμπούρια; Πόσα και πόσα δεν είδε! Κι' αυτούς ακόμα τούς Καταλανούς να είναι κύριοι κι' άφέντες του ένα δλόκληρο αιώνα. Έ είδε και τὰ έζησε δλ' αυτά. Μά δεν έγασε τίποτα, έστω και κολλοβωμένος, από την όμορφιά του. Δεν πέθανε, δεν μπορούσε να πεθάνει — μια και δεν ύπάρχει θάνατος για τις ιδέες. Όρθώνεται, αντίθετα, δυόμιση χιλιετηρίδες τώρα, λατρεία κι' έλπίδα του κόσμου. Ο χρόνος κ' ο ήλιος της άττικής γρυσώνουν, δλο και πιότερο, τὸ πεντελίσιο μάρμαρό του. Ο,τι κι' άν του μέλλεται ακόμα να περάσει, ποτέ, μά ποτέ, δε θα σβήσει από τὸ νου των ανθρώπων. Γιατι είναι μια από τις νίκες εκείνες που ζιναν χωρίς δάκρυα και δίχως αίμα. Τιμιοι κι' ώραιοι σταθεροί ο ιδρώτας που χέθηκε, για να όρθώσει, μέσα στο γαλάζιο φως του τ'που μας, την άνέφικτη, για μιάς, άρμονία του. Είναι, μια από τις ανθρώπινες εκείνες δόξες, που όχι μονάχα δε φέρουν ποτέ ντροπή, παρά, αιώνια, μονάχα πεοφάνεια.

Φειδία, Ικτινε! είσαστε οι άληθινά μεγάλοι. Γυδφάτε και κερδίσατε την άθανασία, όμορφαίνοντας τη ζωή μας. Μ' ό,τι ύπάχει θείο μέσα στον άνθρωπο, πελακήσατε τὰ μάρμαρα του ναού του κόσμου μας. Κανείς ποτέ κατακτητής δε θα σκιάσει τη δική σας δόξα. Θα ζείτε, μέσα στη μνήμη των λαών, σαν πνεύματα που ένοσρκώσατε πάνω στη γή, σε μια γυμνή από κάθε στολίδι πέτρα, την όμορφιά και την άρμονία. Η Άναγέννηση είναι δικός

Δεν έχω την πρόθεση να γράψω ένα δοκίμιο φιλολογικής ιστορίας. Δεν πρόκειται να δώσω μια βιογραφία ή ένα πορτραίτο του Ντοστογιέφσκι. Πολύ λιγώτερο ακόμα τὸ βιβλίο μου άνήκει στη φιλολογική κριτική.

Δεν θα μπορούσε να πει κανείς, έξ άλλου, πως θίγω τὸ θέμα μου απ' την ψυχολογική άποψη ή πως σκοπεύω να κάνω ψυχολογικές άποκαλύψεις. Όχι, τὸ πρόβλημα μπαίνει για μένα κατά όλοτελα διαφορετικόν τρόπο.

Ο σκοπός μου είναι ν' άποκαλύψω την πνευματική πλευρά του Ντοστογιέφσκι. Θάθελα να καταλάβω ως τὸ βάθος του τον τρόπο που νόησε τον κόσμο και με τὰ στοιχεία αυτά να ξαναφτιάξω με την άυτόγνωσία όλο τ' δράμα του, γι' αυτόν.

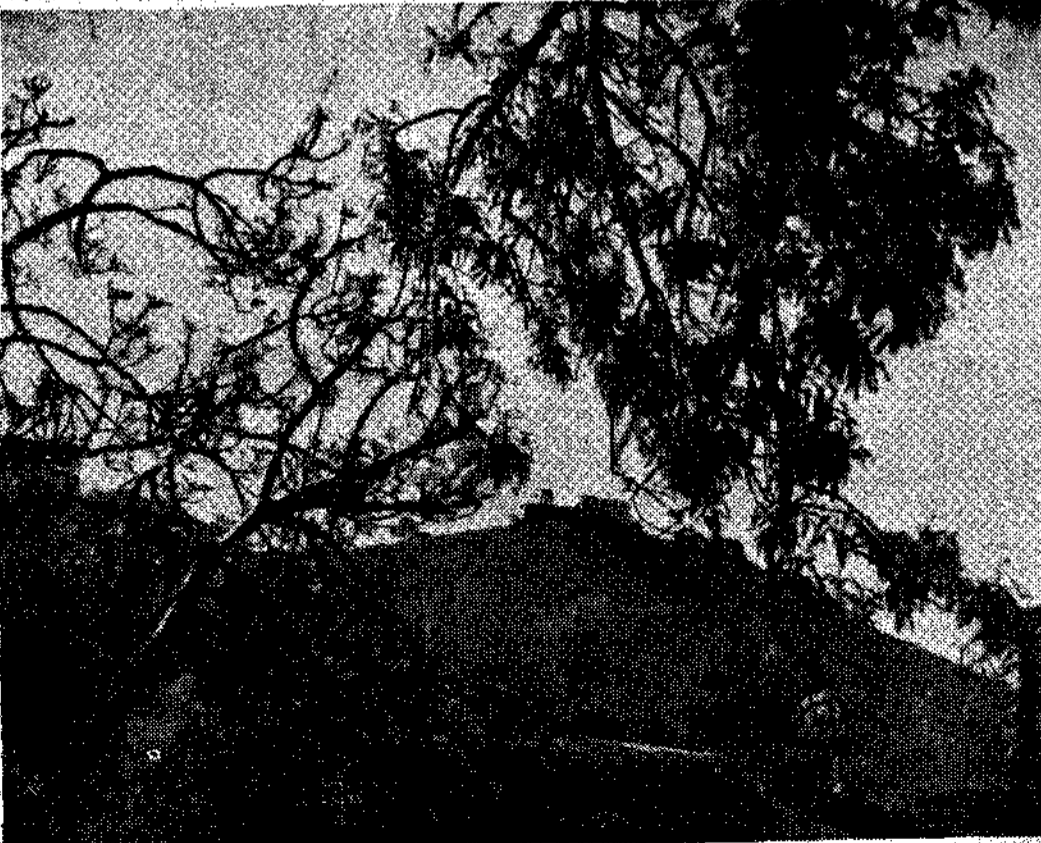
Ο Ντοστογιέφσκι δεν ύπηρε έ μονάχα ένας μεγάλος καλλιτέχνης, ύπηρε ένας μεγάλος στοχαστής κι' ένας μεγάλος δραματιστής. Έπίσης ένας μεγαλοφυής διαλεκτικός κ' ο πιο μεγάλος μεταφυσικός της Ρωσίας.

Οι ιδέες του παίζουν στο έργο του ρόλο πρωταρχικό κ' ή θαυμασία διαλεκτική του κατέχει εκεί ίση θέση με την έξαιρετική του ψυχολογία. Η διαλεκτική αυτή είναι απ' την ίδια τη φύση της τέχνης του: Κι' αυτό κάνει τὸ Ντοστογιέφσκι να κατανοεί θαθεία τον κόσμο των ιδεών κ' ο κόσμος των ιδεών με τη σειρά του, διαποτίζει την τέχνη του.

Γιατί οι ιδέες ζουν μέσα του μιάν όργανική ζωή κ' έχουν ένα ζωντανό κ' άκαταγώνιστο πεπρωμένο. Υπαρξη ως τ' άνωτερο σημείο δυναμική. Δεν ύπάρχει έδω τίποτα τὸ στατικό. Ούτε σταμάτημα, ούτε σκλήρωση. Ο Ντοστογιέφσκι μελέτησε ά-

σας θείαυβος. Χωρίς έσας, χωρίς την πλειάδα εκείνη των συγχρόνων σας, που σαν έσας εργάστηκαν για την τέχνη και τὸ πνεύμα, ο κόσμος δε θα είχε ακόμα ξεφύγει από τον Μεσαίωνα. Τὸν λυτρώσατε μια πρώτη φορά. Όχι, ως μη οās δοθεί να παίξετε, για μια δεύτερη φορά, τον ίδιο ευεργετικό ρόλο. Άν όμως τυχόν τέτοιο είναι τὸ καύσο γραφτό της Μοίρας, τότε — ναί — θα νικήσετε πάλι. Ξανά, άργά ή γρήγορα, θα χαρίσετε στον άνθρωπο, τον Πολιτισμό σας και την Άλήθεια σας.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ. — Α. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗ: «Τοπίο». (Από την έκθεσή του, που άνοίξε την παρασκευή Πέμπτη στο άτελεί του, Πέτα 5).

ποκλειστικά τη ζωντανή πορεία του δυναμισμού αυτού, άνασκήσασε στο έργο του τις ιδέες σαν πυροστροβίλους και τις εκάλυψε με μιάν άτμόσφαιρα καυτερή.

Οι ψυχρές έννοιες δεν τον έπληθύνουν. Φέρνει μέσα του μια πνοή από τὸ πνεύμα του Ηράκλειτου: όλα είναι φωτιά και κίνηση, αντίθεση και άγώνας. Οι ιδέες του είναι κύματα φλόγινια, ποτέ σταθεροποιημένες κατηγορίες.

Στὸ Ντοστογιέφσκι κάθε ιδέα είναι συνδεμένη με τὸ ανθρώπινο πεπρωμένο, με τὸ πεπρωμένο του κόσμου, τὸ πεπρωμένο του Θεοῦ. Οι ιδέες προσδιορίζουν αυτά τὰ πεπρωμένα. Οντολογικές, δηλαδή περιέχοντες μέσα τους την ίδια την οσία του όντος, κρατούν κρυμμένες σε κατάσταση λανθάνουσα την καταστροφική ένέργεια του δυναμίτη.

Ο Ντοστογιέφσκι μάς δείχνει πως ή έ-κακη τους σκορπίζει τριγύρω τὰ έρείπια. Μά κατέχουν επίσης την ικανότητα ν' άποδίνουν τη ζωή.

Ο κόσμος των ιδεών, τέτοιον όπως τον αντιλαμβάνεται ο Ντοστογιέφσκι, είναι όλοτελα πρωτότυπος και διαφέρει έντελώς από τον κόσμο του Πλάτωνα.

Οι ιδέες δεν είναι γι' αυτόν τὰ πρότυπα του όντος, πρωταρχικές ούσιες, ακόμα λιγώτερο νόμοι, μά είναι τὸ πεπρωμένο του ζωντανού όντος, ή πύρινη ένέργεια που τον οδηγεί.

Σ' ένα πεδίο επίσης πλατώ όσον είναι ο κόσμος του Πλάτωνα, ο Ντοστογιέφσκι άναγνώρισε στις ιδέες μια ξεχωριστή αξία.

Παρά τη σημερινή μόδα που τείνει ν' άρνεύεται αυτή την αότόνομη αξία των ιδεών και να την παραγνωρίζει σε κάθε συγγραφέα, δε θα μπορούσε κανείς, λοιπόν, να υιοθέσει τὸ Ντοστογιέφσκι — ούτε και να τον πλησιάσει — δίχως να βυθιστεί πλέρια στη σφαίρα των ιδεών, πούνα σ' αυτόν τόσο πλατεία και πρωτότυπη.

Τὸ έργο του Ντοστογιέφσκι είναι ένα άληθινό συμπόσιο της Σκέψης. Και κείνο που άρνούναται να πάσουν μέρος σ' αυτό και που οι σκεπτικιστικοί συλλογισμοί τους άρνούναται την άποτελεσματικότητα κάθε στοχασμού, άποκαταδικάζονται σε μιάν ύπαρξη πνευματικά μειωμένη και συγνή.

Ο Ντοστογιέφσκι έχει άποκαλύψει καινούργιους κόσμους, κόσμους σε κίνηση, δια μέσου των όποιων μονάχα είναι νοητά τ' ανθρώπινα πεπρωμένα.

Δεν μπορεί κανείς να πλησιάσει εκεί μέσα έσ' όσον περιορίζει την έρευνά του στην τυπική άποψη της τέχνης ή της ψυχολογίας. Ακριβώς αυτό τον κόσμο θέλησα να κατανοήσω ως τὸ βάθος του, για ν' άποκτήσω από κεί αυτό που θ' άποκαλέσω κοσμοθεωρία του Ντοστογιέφσκι.

Τί είναι για την άκρίβεια ή κοσμοθεωρία ενός συγγραφέα, αν όχι άλλο από τη φανερή κατανόηση αυτού του κόσμου, κάθε τι που ο δημιουργός άποκαλύπτει στο σύμπαν και στη ζωή; Δεν πρόκειται έδω για ένα άφηρημένο σύστημα, τέτοιο που δεν θα μπορούσε κανείς να τὸ ζητήσει τουλάχιστον από έναν καλλιτέχνη, μά έδω, στο Ντοστογιέφσκι, πρόκειται για μια πνευματώδη άυτόγνωσία του έθνη που πεπρωμένου και του κόσμου.

Αυτόγνωσία μά όχι άποκλειστικά καλλιτεχνική, άυτόγνωσία επίσης πνευματική, φιλοσοφική, άληθινά μια γνώση. Σε μιάν ιδιαίτερη παραδοχή της λέξης, ο Ντοστογιέφσκι ύπηρε ένας γνωστικός. Τὸ έργο του είναι μια γνώση, μά έπιστήμη του πνεύματος. Έίχε μιάν αντίληψη του κόσμου στο άνωτερο σημείο δυναμική και σαν τέτοια και μεις θα δοκιμάσουμε να τη συλλάβουμε.

Άλήθεια, αν εξετάσουμε τὰ πράγματα από τη δυναμική τους άποψη, δεν ύπάρχει πια αντίφαση στο έργο του.

Εποληθεύει την αρχή της ταυτότητας των αντιθέσεων. Άντλεί κανείς στο διαδύσμα του Ντοστογιέφσκι, μια νέα γνώση. Κι' αυτήν ακριβώς τη διδασκαλία θα προσπαθήσω να την άποσπάσω άκέρια.

Γράφτηκαν πολλά για τὸ Ντοστογιέφσκι και πράγματα άληθινά και ενδιαφέροντα. Κανείς, ωστόσο, δεν μπόρεσε ν' άγκαλιάσει την όλη του προσωπικότητα. Κείνοι που τον πλησίασαν, τὸ έκαναν με μιάν όρμημένη άποψη και δεν μελέτησαν απ' αυ-

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 5)

ΓΙΑ ΤΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΑΝΤΡΕΑΣ ΛΑΣΚΑΡΑΤΟΣ

Να ελιπίσασθε όμως ότι καθώς το βόλο κλίμα ενθαρρύνει επίσημα τους όποιους πειθαρχημένους μαθητές να τους κλέψουν, ομοιογενώς είναι τούτοις οι μαθητές που έχουν την ευχέρεια να τους κλέψουν, ομοιογενώς είναι τούτοις οι μαθητές που έχουν την ευχέρεια να τους κλέψουν, ομοιογενώς είναι τούτοις οι μαθητές που έχουν την ευχέρεια να τους κλέψουν...

Όταν, εδώ και τριάντα χρόνια, έγραφα το βιβλίο μου «Οι μαθητές της Γραμματικής»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Ένα γράμμα

Οι ποιητές μας και η φύση

«Αγνήτες εθεοί. Γράμματα»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ Ι. ΜΑΡΓΑΡΗΣ

«Ένας από τους σημαντικότερους Ζακυνθίους ποιητές της μεταπολεμικής περιόδου είναι αναμφισβήτητος ο Διον. Μάργαρης... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

ΓΕΛΙΑ

Σάν θαρούσε στ' αλήθεια τα περάδια που στ' αλήθεια η αούλη σκορπάει... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Μοδεύει μ' αούλη εσπεύσεις, γιατί ποτέ δεν σ' είδα να γόνυα να γύρεται να προσευχθείς... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Στ' αλήθεια του Μάργαρη το θέμα του έρωτα μεταλλάσσεται, εναρμονίζεται... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

«Από τις σημειώσεις μιας διδακτικής τριμήνιας, που άσφαλώς έλλειψαν να με δώσουν άκρως τον καιρό να βάλω σε τάξη»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

ΒΕΡΓΟΛΟΓΙΣΤΗ

Βεργολογίτη μου φίλη, σάν τ' Απρίλη... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Με μόνιμη ήθελα μόνο τ' όλο μου... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

«Από την τεχνική πλευρά ο Μάργαρης ήταν καταρτισμένος... Η γλώσσα των προφορών; Μήπως εννοώ απλώς το διαβόητο «Ελληνικό»...

Από τις εκδόσεις εικαστικών τεχνών

ΠΟΥ ΠΑΕΙ Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ;

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 7)

από τις εκδόσεις εικαστικών τεχνών... Πώς θα βρεθεί το καλούπι της νέας μας τέχνης...

τέχνες όμως δε μπορεί να γίνει τέτοια έρμηνεία... ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ...

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΠΕΡΙΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ... Η μεγάλη συνεχόμενη άρνηση...

Η μεγάλη συνεχόμενη άρνηση... Η μεγάλη συνεχόμενη άρνηση...

Ο Κοπώ κι' εμείς

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΛΙΔΑ 6)

κοπή της διαχρονής... Ο Κοπώ κι' εμείς... Ο Κοπώ κι' εμείς...

Ο Κοπώ κι' εμείς... Ο Κοπώ κι' εμείς... Ο Κοπώ κι' εμείς...

Ο ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΣ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΣ ΚΟΣΜΟΣ

Όσα γράφουν οι έφημεριδες

Στην «Καθημερινή» (13-5) δ. κ. Πέτρος Χάρης... Στην «Πρωτα» (13-5) άρθρο του Τ. κ. Ζ. για τον Όλκα...

Στην «Πρωτα» (13-5) άρθρο του Τ. κ. Ζ. για τον Όλκα... Στην «Πρωτα» (13-5) μικρό άρθρο του Τ. κ. Ζ. για τον μεγάλο Όλκα...

Ένα παράδειγμα για μίσηση

Στό «'Ασκληπιείο» Βούλας

Οι νοσηλεύμενοι ενός από τα περίφημα στο «'Ασκληπιείο» Βούλας... Στό «'Ασκληπιείο» Βούλας...

Στό «'Ασκληπιείο» Βούλας... Στό «'Ασκληπιείο» Βούλας...

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ... ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ... ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ... ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΙ...

Ο Καλοκαίριος

Το παραπάνω Σάββατο έγινε στην αίθουσα του «Παρθενού» η έκθεση των έργων του καλλιτέχνη...

Εκθεση «Συντροφικός Καλλιτεχνών»

Την παρασκευή Τετάρτη, 15 Μαΐου, 6 ώρα πην απόγευτο...

Μία έκθεση

Την παρασκευή Κυριακή, στις 12 Μαΐου καλλιτεχνική έκθεση...

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

Νέες βιβλία

Η ΠΙΕΡΙΑΗ: «Δένα τραγωδία», οχ. 80, σελ. 32... ΜΙΧ. ΓΡ. ΜΟΣΧΟΣ: «Το έρωτικό τραγούδι...»...

Μία επίδειξη ρυθμικής

Η επίδειξη επίδειξη ρυθμικής των μαθητών της τάξης Ζερβάνη...

Μία έκθεση

Την παρασκευή Κυριακή, στις 12 Μαΐου καλλιτεχνική έκθεση...

Πνευματική και καλλιτεχνική κίνηση

Χριστ. Οικονομίδης, Ανδρ. Μιχαηλίδου, από άρνηση...

Πνευματική και καλλιτεχνική κίνηση

Χριστ. Οικονομίδης, Ανδρ. Μιχαηλίδου, από άρνηση...

Πνευματική και καλλιτεχνική κίνηση

Χριστ. Οικονομίδης, Ανδρ. Μιχαηλίδου, από άρνηση...

Table with 4 columns: Name, Address, and other details. Includes names like Β. ΜΑΝΩΛΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, Ι. Μ. ΜΑΝΩΛΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ, Γ. ΑΙΒΑΘΙΝΟΠΟΥΛΟΣ, etc.

ΜΑΡΙΑΣ ΜΟΥΝΙΣΣΟΡΙ

ΟΙ ΝΕΟΙ ΔΡΟΜΟΙ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

ΜΕΤΑΦΡ. κ. ΤΙΜΟΥ ΖΗΣΗ

Πρέπει να έχουμε υπ' όψη μας πως οι πρώτες εκδηλώσεις της ψυχικής ζωής του παιδιού είναι τόσο λεπτές, που περνούν απαρατήρητες και που ο ενήλικος μπορεί, συντρίβοντας ασυνείδητα τις ψυχικές όρμες του παιδιού, να τις κάνει σκιάδες των εμποδίων που φέρνει σ' αυτές.

Το περιβάλλον του ενήλικου δεν είναι κατάλληλο για το παιδί: αποτελείται από εμπόδια που το αναγκάζουν να αμύνεται και παραμορφώνουν την κανονική του ανάπτυξη. Ύστερα μέσα στο περιβάλλον αυτό το παιδί παθαίνει διάφορες υποβολές. Έπειδή η ψυχολογία του παιδιού μελετήθηκε ως τώρα μονάχα επιφανειακά και τα χαρακτηριστικά του κρίθηκαν επιτόλμα, όπως φαίνονταν απ' έξω, η επιστήμη αυτή χρειάζεται ριζική αναθεώρηση. Σε κάθε μία από τις απαιτήσεις που μας δίνει το παιδί και που μας κάνουν να ξαφνιαζόμαστε, βρίσκεται ένα ανήλικα που πρέπει να το ξεδιπλούμε: όλες του οι ιδιοτροπίες οφείλονται σε μία βαθειά αιτία.

Αν η αγωγή δεν πάρει υπ' όψη της αυτή την αρχή, αναπόφευχτα θα μπλέξει σ' ένα λαθούρινο χωρίς διέξοδο.

Η οδισσική διαφορά ανάμεσα στις ψυχαναλυτικές έρευνες και σ' αυτή την ψυχολογία του άγνωστου παιδιού, βρίσκεται πρώτα πρώτα στο ότι το μυστικό, μέσα στο άσυνείδητο του ενήλικου, είναι κλεισμένο μέσα στο ίδιο το άτομο. Πρέπει ν' απευθυνθούμε σ' αυτό για να το βοηθήσουμε να ξετυλίξει ένα κουβάρι που το μπερδεύει πολυάριθμες προσαρμογές, που οργανώθηκαν στη διάρκεια μιας πολύχρονης ύπαρξης. Απεναντίας, το μυστικό του παιδιού μόλις είναι κρυμμένο. Πρέπει να ενεργήσουμε πάνω στο περιβάλλον για να εκδηλωθεί το παιδί: βρίσκεται σε μία περίοδο δημιουργίας: αρκεί ν' ανοίξουμε την πόρτα. Όσο πρόκειται για μία διαχυτική ενέργεια, δεν υπάρχει γι' αυτή καμμία δυσκολία να εξωτερικευθεί. Αμα προετοιμάσουμε ένα περιβάλλον κατάλληλο για τη ζωική ανάπτυξη, τότε η φυσική ψυχική εκδήλωση πρέπει να παραχθεί αυθόρμητα, αποκάλυπτοντας το μυστικό του παιδιού.

Αν η αγωγή δεν πάρει υπ' όψη της αυτή την αρχή, αναπόφευχτα θα μπλέξει σ' ένα λαθούρινο χωρίς διέξοδο.

Η παιδαγωγική μας μέθοδος χαρακτηρίζεται ακριβώς από τη σημασία που δίνει στο περιγύρο.

Η μορφή του δασκάλου στάθηκε επίσης μία καινοτομία απ' αυτές που προκάλεσαν το πιο μεγάλο ενδιαφέρον και τη μεγαλύτερη συζήτηση: του παθητικού αυτού δασκάλου που μπρός στο παιδί σταματάει η ενέργειά του, υποχωρεί ή ξέουσα του, και που αρκείται να θάψει το παιδί να ενεργεί και να προοδεύει όλωσδιόλου μόνο του.

Ένα άλλο χαρακτηριστικό της μεθόδου μας είναι ο σεβασμός ος τής προσωπικότητας του παιδιού, σ' ένα βαθμό που δεν τόν φτάσαμε ακόμη ποτέ.

Με βάση τις τρεις αυτές ουσιαστικές αρχές, δημιουργήθηκαν ιδιαίτερα ιδρύματα, που ονομάζονται «Σπίτια των Παιδιών». Όσοι παρακολούθησαν την παιδαγωγική αυτή κίνηση, ξέροντας ως ποσό έφτασε και πόσο συζητείται ακόμη. Έκείνο που προέβλεπε τη μεγαλύτερη εκπλήξη είναι η αντίστροφη αυτή που έγινε ανάμεσα στον ενήλικα και στο παιδί: ο δάσκαλος χωρίς έδρα, χωρίς εξουσία, σχεδόν, χωρίς να έχει διδάξει τίποτα και το παιδί ν' αποτελεί το κέντρο της εργασίας και να μαθαίνει δόλοτα μόνο, ελεύθερο να διαλέγει τις ασχολίες του και τις κινήσεις του. Οι διαταχτικοί, μπροστά στο φαινόμενο αυτό, δταν δέμιλησαν για ούτοπια, μίλησαν για υπερβολή.

Απεναντίας, η άλλη αρχή, η αρχή ενός όλικου περιβάλλοντος, προσαρμωμένου στις αναλογίες του παιδικού σώματος, έγινε δεχτή με ευμένεια. Οι φωτόλουστες κι' ολόκληρες αυτές αίθουσες, με τα χαμηλά και γεμάτα λουλούδια παράθυρα, με τα μικρά έπιπλα, κάθε λογής, που μοιάζουν με την επίπλωση ενός μοντέρνου σπιτιού: τα μικρά καθίσματα και τα τραπέζια, αι δημοφώνες επιστρώσεις, τα χαμηλά κομμωδία, για να τα φτάνουν τα παιδιά και που θάζουν εκεί τα πράματα

τους, δλ' αυτά φάνηκαν σά μία πραχτική σημαντική θελτίωση μέσα στη ζωή του παιδιού. Και πιστεύω πως πολλά «Σπίτια των Παιδιών» διατηρούν το εξωτερικό αυτό σ τ ο ι - χ ε ί ο σαν το κυριώτερο κριτήριο.

Σήμερα, ύστερ' από μακρόχρονες έρευνες και πολυάριθμα πειράματα, έχουμε το συναίσθημα πως είναι άνογκαίο να μιλήσουμε γι' αυτή τη μέθοδο, και πρό πάντων, να κάνουμε γνωστές τις αρχές της.

Εθπεφέ σε μεγάλη πλάνη, όποιος θά νόμιζε πως η ιδέα να δεχτούμε πως υπάρχει στο παιδί μία μυστική φύση, σαν εκείνη που γεννήσε μίαν ιδιαίτερη μέθοδο αγωγής, και ύστερα έδωσε σχολεία προσαρμωμένα σ' αυτή τη μέθοδο. Δεν είναι δυνατό να παρατηρήσουμε παρό αυτό που γνωρίζουμε. Είναι αδύνατο, στηρίζομενοι στη διαίσθηση, ν' αποδώσουμε στο παιδί δύο φύσεις και ν' προσπαθήσουμε ύστερα να τις αποδείξουμε με την έμπειρία. Το άγνωστο πρέπει να φανερωθεί με δική του ενέργεια: δεν υπάρχει πδ δύσπιστος από κείνον που μπρός του παρουσιάζεται το άγνωστο. Και το άγνωστο αυτό πρέπει να παρουσιάζεται μ' έμπειρη, ώσπου ν' αναγνωρισθεί στο τέλος και ν' άφομοιωθεί.

Άλλα με τι ένθουσιασμό, το άτομο, που πριν από λίγο είδε το καινούργιο φως, το κρατεί, μαγεμένο απ' αυτό, και το αφιερώνει τη ζωή του. Αυτός ο ένθουσιασμός είναι που κάνει έκεινον που περιχύθηκε από το φως αυτό, να νομίζει πως το δημιούργησε ο ίδιος. Το πιο δύσκολο για μς τους άλλους, είναι ν' αντιληφθούμε, ύστερα να πεισθούμε για την πραγματικότητα μιας ανακαλύψης. Σ' αυτό ακριβώς που είνι κινούργιο μένον κλειστός είνι πόρτες της αντίληψής μας. Το πεδίο του πνεύματος μοιάζει μ' ένα αριστοκρατικό σαλόνι, όπου άπαγορεύεται η είσοδος στους νεοφερμένους: να νά μπει κανείς εκεί, πρέπει να παρουσιασθεί από ένα πολίο μέλος. Πρέπει ο άγνωστος να σπαράξει με δύναμη την πόρτα ή να μπει χωρίς έδρυση. Τότε ο άγνωστος αυτός

τροξευεί μίαν εκπλήξη, μίαν ανασίσταση μέσα στη συντροφία.

Όταν ο Βόλτα αντίληφθηκε πως ο περίφημος νεκρός βότραχος κινούνταν, αισθάνθηκε βαθειά εκπλήξη και δεν πείστηκε άμέσως για το κύρος του φαινομένου. Ωστόσο, το σημείωσε και γεννήθηκε από δώ ο ηλεκτρισμός. Άρκεί κάποτε ένα άσπιαντο γεγονός για ν' ανοίξει άπερίοριστος όρίζοντας: ο άνθρωπος είναι, από φυσικό του, ένας έρευνητής: αλλά, αν δεν ανακαλυφθούν τά άσήμαντα αυτά γεγονότα, η πρόδος είναι αδύνατη.

Στη φυσική και στην ιατρική, πρέπει ν' άποχτηθούν σοβαρές θεαόπτες για ένα καινούργιο φαινόμενο. Ένα καινούργιο φαινόμενο είναι ή άρχη της ανακαλύψης γεγονότων άγνωστων, συνεπώς, γεγονότων που ήταν σά να μήν ύπάρχον. Ένα γεγονός καθ' έαυτο είναι πάντα άντικειμενικό: δεν εξαρτάται από μία διαίσθηση. Για ν' αποδείξουμε την ύπαρξη ενός γεγονότος, πρέπει πρώτα να κάνουμε φανερό πως ύπάρχει καθ' έαυτο. Μελετούμε ύστερα τις συνθήκες μέσα στις όποιες εκδηλώνεται το φαινόμενο, για να προσπαθήσουμε να το αναπαράγουμε και να το διατηρήσουμε. Τότε μονάχα μπορούμε να το μελετήσουμε. Η έρευνα πρέπει να είναι σαν ένας προβάλαυς: αυτή είναι ή στιγμή της εμφάνισης. Ύστερα, μία άλλη μοσφή μελέτης έχει σκοπό ν' αναπαράγεται το φαινόμενο, να το κρατήσει στην κατοχή της, για να μήν εξαμισθεί, σαν ένα όραμα, αλλά να μεταμορφωθεί σε μία πραγματικότητα: σε μίαν έδωλομεταχειριστή ιδιοκτησία, συνεπώς, σε μία πραγματική αξία.

Το πρώτο «Σπίτι των Παιδιών» δίνει το παράδειγμα μιας ανακαλύψης που έγινε από άσήμαντα γεγονότα: κι' άνοιξε άτέλειωτο δρόμος.

Μετ'αφρ. : Τ. ΖΗΣΗΣ

ΛΕΟΝ ΠΩΛ ΦΑΡΓΚ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Ένα τραγούδι χωρίζει τη μοναξιά από την εύθυμια. Οι άνθρωποι είναι φτιαγμένοι για τη ζωή, για την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, για να θλέπουνε στο ξενοδοχείο, στο σπίτι, ή σ' ένα τραίνο το σώμα των ήμερών και των νυχτών, των βραδυών και των πρωινών που αποτελούν τη μοίρα, τον έρωτα και το θάνατο. Άλλ' αν το τραγούδι δεν όρμωζε ξαφνικά σ' ένα σταθμό, σ' ένα λιμάνι, σ' ένα γεύμα, ή μέσ' από το μηχανήμα ενός φωνογράφου, δε θά μς έμενε άλλο παρά να διπλώσουμε τα μπαγκάζια μας και να τού δίνουμε. Γιατί το τραγούδι είναι ή ίδια ή έλπίδα, ή διαπεραστική φωνή της επικαιρότητας.

Είναι φανερό πως τα τραγούδια γράφονται από τους άδελφούς μας κι' έξασκοντίζονται στο κοινό από τους ειδικούς με τις κατάλληλες φωνές. Βλέπω, άνοιχτά, καλαμάρια, άγκώνες πάνω σε τραπέζια, έμπνεύσεις να πλανιούνται, κόκκαλα-τού π'άνου, στίγματα που προσαρμωζονται και κινήσεις που πλαταίνουν. Μία τεχνική καιμάρια στη σκιά, και ώστόσο δεν ξέρουμε παρά τ' άποτελέσματά της. Είναι, άλλωστε, αυτός ο νόμος: για να πάρει ένα τραγούδι όλη τη χάρη του, πρέπει να πετάξει πάνω από στέγες και κεφάλια, πρέπει να ξεχαστεί ή καταγωγή του, ν' άνακατευθεί με τά σκοτεινά ρεύματα, που συνδέουν τις ψυχές και να γίνει τόσο άπρόσωπο κι' έσκολό, όσο ο κατάλογος του εστιατορίου, ή ο οδηγός των σιδηροδρόμων.

Το τραγούδι είναι το γενικό ποίημα που αλλάζει σαν τον κόσμο. Είναι ο ίδιος ο θόρυβος της ζωής μας, που το συνοδεύει και το φτάνει ως

αυτά των θεών, όπως ή φωνή του πνιγμένου μετράει την κίνηση των θαλασσών και το ύπόκοφο γέλιο την αιωνιότητα των δασών. Το τραγούδι είναι ή γλώσσα των θνητών, ή έσπερατό που κάνει τον Κινέζο, τον Πέρση, τον Περουσιανό και τον Προθηγκιανό ανθρώπους σαν τους άλλους, που μς συνδέει όλους, με

Χρειαζόταν ένας άνθρωπος σαν τον Ρ. Λαλού για να παρουσιάσει με την άθθεντία και άρμοδιότητα που χρειαζόταν ένα κριτικό λογοτεχνικό βιβλίο τόσο σημαντικό σε περιεχόμενο και ποιότητα, όπως αυτό που εκδίδει σήμερα. Πρόκειται για έπανάκδοση, επανέκδοση, όμως, σύγχρονη, αυξήμενη, και σε όλοκληρα κεφάλια πλείρα ξανααλασμένη, της «Ιστορίας της σύγχρονης γαλλικής λογοτεχνίας» του. Η πρώτη έκδοση έγινε στα 1922, και ήταν μονότομη. Η σημερινή είναι δίτομη και από κάποια παράξενη σύμπτωση, ο δεύτερος τόμος θήγχε λίγους μήνες πριν από τον πρώτο.

Την άρχισε και την τέλειωσε, στην πρώτη της μορφή, λίγο μετά τον πόλεμο του 1914-18, τότε που τόσο στα μετόπισθεν, όσο και στα μέτωπα είχαν πολύ διαβάσει, τότε όπου οι γνώμες είχαν βασικά άλλαις κι' ή αναθεώρηση των παλιών άξιων φαινόταν άναγκαία. Οι ίδιες περιστάσεις, τώρα, ή τραγωδία, δηλαδή, του Σεπτέμβρη του 1939, σταμάτησαν αυτή την Ιστορία της σύγχρονης γαλλικής λογοτεχνίας, που άρχίζει από τά 1870.

Τη θέση του ο Ρ. Λ. την καθό-

τις μητρικές και μυστικές ίνες της μελωδίας, με το σκοτεινό βαθύ της ζωής του συνόλου, πάνω στη γή τωπ άνταγωνισμών είναι το σάδι ενός μεγάλου ρυθμού που μς καλεί στο μεγαλείο της Ισότητας μπροστά στον έρωτα, στη θλίψη και στο άπειρο...

Με σαφήνεια στον πρόλόγο του. Μπορεί κανένας να τη διαμφοσθηθεί, δεν μπορεί όμως ν' άρνηθεί ότι ο συγγραφέας ακολούθησε με την πιο λεπτόλογη προσοχή, την κυρίαρχη ιδέα, που παρατηρείται σ' όλα τά έργα του: μία άφίλοκερδη υποκειμενικότητα, καμμία όλοκληρωτική προσήλωση, ούτε κι' άρνηση, αλλά μία σταθερή προσπάθεια παρά την άφθονία των έργων, ν' άναδείξει τις όρμες, τις ιδέες, τα πλάη των διαφόρων πνευματικών κινήμάτων της έποχής μας, των όποιων μόνον μερικές μεγαλοφώνες ύπάρξεις, ή, όπλούτερα, άνθρωποι με μεγάλο ταλέντο, καταφέρνουν να εκφράσουν τέλεια την πολύπλοκη άσθήθεια.

Θά μπορούσεν, αν το ήθελεν, ο Ρ. Λαλού να εκδηλωθεί σαν δυναμικός κριτικός, που όι κρίσεις του θά μετάδιναν με φλόγα και συχνά με όρμητικότητα, τους ένθουσιασμούς του, και τις αντιπάθειές του. Προτίμησε όμως ν' αφήσει το χρόνο να κάνει την έπιλογή. Χωρίς ν' άποσιωπήσει τις προσωπικές του προτιμήσεις — που άλλ-

Το τραγούδι είναι ο άνεμος που φυσάει όπου θελήσει, διαλέγοντας μονάχος το μήκος του κύματος και τά θέματά του...

Τά τραγούδια δεν επιβάλλονται από καμμία σύνοδο: γεννιούνται μοναχά τους ανάμεσα στα γεγονότα, σαν τις παπαρόνες και τις άκρίδες άναμεις στα στάχια, και

Το τραγούδι είναι ο άνεμος που φυσάει όπου θελήσει, διαλέγοντας μονάχος το μήκος του κύματος και τά θέματά του...

Τά τραγούδια δεν επιβάλλονται από καμμία σύνοδο: γεννιούνται μοναχά τους ανάμεσα στα γεγονότα, σαν τις παπαρόνες και τις άκρίδες άναμεις στα στάχια, και

Πάντα με λόγια και ήχο ταιριαστά που τά κάνουν άν αντικατάστατα και άφθαρτα. Θεώρω το τραγούδι σά εκδήλωση αισθητική του κόσμου στο νόημα που του έδινε ο Νίτσιε, το σπουδαίο ίσως κι' από το ρομάντο, το ποίημα, την όπερα, τη ζωγραφιά, το κτίριο. Πιο άπλό, και συγχρόνως πιο βαθύ, άντέχει στη καταστροφή, δρασκελίζει τις έποχές και προσδιορίζει καλύτερα τη αισιοδοξία ή την άγνοια. Κατεβαίνει ως τά πιο κρύφια του άτόμου. Πόσες φορές, δταν είμαστε έρωτες μένοι, ή δταν ό ήλιος γλυστράει ανάμεσα στις κουρτίνες, δεν πιανόμαστε να τραγουδάμε σιγανά ή ψυφρίζουμε, για μς μόνο, σά να προσκαλούμε τους θεούς!

Πόσες φορές δεν επαναλαμβάνουμε λόγια άθάνατα, διορθά σε λόγια του Σωκράτη ή του Σαίπηρ, και που είναι σαν λέξεις — παράσιατα που μς κάνουν να πθάζουμε πέρα σ' αυτό το λαθούρινο της καθημερινής ζωής, της ήσυχης κι' άπλής ζωής, της Βερλιάνης αισθηματικής ζωής μας, της ζωής των σιδηροδρομικών σταθμών των δημόσιων άσων και της τύχης όπου τίποτα δεν είναι πιο παρηγορητικό, πιο πολύτιμο, πιο θεσπέσιο από ένα τραγούδι.

Τραγούδι του κρασιού, τραγούδι του πολέμου, τραγούδι έρωτικ, τραγούδι της θάλασσας ή του όρυμου, πρέπει να τ' αγαπάμε όλοι, γιατί μς λένε τι είναι ακριβώς άδελφική επανάσταση των ανθρώπων ενάντια στη νοσταλγία της ής, κι' απ' όλες τις λαϊκές εκδηλώσεις τά τραγούδια μόνο δε ζητά πράγματα άνώπαρχα.

Μετ'αφρ. : Τ. ΖΗΣΗΣ